

Igék, amelyeket nem használunk folyamatos igeidőkben

Vannak olyan igék, amelyek nem fordulnak elő folyamatos jelenben. Ezeket csak egyszerű jelenben használjuk, olyankor is, amikor egyértelműen folyamatos jelent kellene választanunk.

Eszem ezt a levest (most éppen). Ízlik (most éppen).

I am eating this soup. I like it.

Az *eat* igével semmi gond, de a *like* igét nem szokás folyamatosban használni. Ezért annak ellenére, hogy mindkét esetben a folyamatos jelent kellett volna használnunk, a *like* igével ezt nem tettük, ott az egyszerű jelent használtuk. Azoknak az igéknek, amelyeket nem használunk folyamatos igeidőkben, vannak közös vonásaik.

Emlékszel, mik voltak az egyszerű jelen jelentései? Leegyszerűsítve azt mondhatjuk az egyszerű jelen jelentéseire, hogy „nagyon hosszú vagy nagyon rövid.” A folyamatos jelen jelentéseire leegyszerűsítve azt mondhatjuk, hogy „közepesen hosszú”, másszóval „hosszabb, mint a nagyon rövid (2. és 3. jelentés), de rövidebb, mint a nagyon hosszú” (1. jelentés). Ezért azoknál az igéknél várjuk, hogy nem lehetnek folyamatos jelenben, amelyeknek a jelentése „nagyon rövid” vagy „nagyon hosszú”. Amelyik igének van „átmeneti”, „közepesen hosszú” jelentése, azt tehetjük folyamatosba (abban a jelentésben). Ez persze nem minden, a tapasztalat azt mutatja, hogy ahhoz, hogy az ige ne szerepelhessen folyamatosban, az is szükséges, hogy a cselekvés „független legyen az elkövető akarától” (ezt nem tudom, miért).

Például az *understand*, *like*, *know* igék nem szeretik a folyamatos igeidőket.

Ha azt mondom: *I understand English=Értek angolul*, akkor egyrészt ennek a jelentése „nagyon hosszú” (miért változna meg?), és független az akaratomtól (ha fejembe veszem, hogy nem akarom érteni az angol beszédet, akkor is értem). Vagy ha azt mondom, hogy *I like tea=Szeretem a teát*, akkor egyrészt ez is valószínűleg „örökké igaz”, másrészt az akaratomtól független. Ugyanez vonatkozik erre a mondatra is:

I know him=Ismerem őt.

Ha azt mondom, *Ah, I understand the problem now=Á, most már értem a problémát*, akkor is független az akaratomtól, most viszont egy pillanat műve a megvilágosodás.

Ezenkívül a brit angolban az érzékelést jelentő igéket (*see*, *hear*, *smell* stb.) gyakran a *can* segédigével használják a jelenben (a múltban és a jövőben nem szokták). Az amerikai angolban a jelenben is egyszerű jelentet használnak a *can* helyett. Lássuk, a britben mit jelent a „gyakran.” A *can* ilyen esetekben képességet jelent. Akkor használják a *can*-t, amikor a képesség szóbajön.

I hear music. = *Zenét hallok* (Elég hangos ahhoz, hogy mindenki könnyen hallja.)

I can hear music. = *Zenét hallok.* (Olyan halk, hogy nehéz meghallani, de én mégis képes vagyok rá.)

I don't see many cars in the street. = *Nem látok sok autót az utcában.* (Mert nincs is sok autó az utcában – ha lenne, mindenki könnyen látná.)

I can't see many cars in the street. = *Nem látok sok autót az utcában.* (Lehet, hogy több van, mint amennyit én látok, de én nem vagyok képes többet látni).

Megjegyzés: A *see* esetében ez akkor érvényes, ha a szemünkkel látunk valamit. Átvitt értelemben (amikor az „agyunkkal” látunk), nincs különbség az egyszerű jelen és a *can* között.

I don't see any sense in waiting any longer. = *Nem látom értelmét, hogy tovább várjunk.*

I can't see any sense in waiting any longer. = *Nem látom értelmét, hogy tovább várjunk.*

A *remember* (emlékszik) ige is néha *can*-nel jár a jelenben a brit angolban (itt nincs különbség a jelentésben).

Ezenkívül a *find* (talál) igét is *can*-nel használják a jelenben mind a brit, mind az amerikai angolban.

Tagadásban gyakori a *couldn't* a múlt időben a *remember* és *find* esetében, bár a *didn't* is elterjedt.

I couldn't /didn't find my passport. = *Nem találtam az útleveletem.*

She didn't/couldn't remember me. = *Nem emlékezett rám.*

a) Ezeket az igéket nem szokták folyamatos igeidőkben (egyikben sem) használni: *like*, *dislike*, *love*, *know*, *remember*, *concern*, *consist of*, *seem*, *notice*, *contain*, *deserve*, *matter*, *belong to*, *understand*, *recognise*, *resemble*...

Az angol nyelvben van egy olyan tendencia, hogy egyre gyakoribbak a folyamatos igeidők, tehát olyan igék, amelyeket néhány évtizeddel ezelőtt senki sem használt folyamatosban, manapság már néha-néha előfordulnak. Itt van néhány példa:

...*Are you feeling lonely or is someone loving you?* Lionel Richie *Hello* című számából,

I'm loving you – a *Death becomes her* (magyarul *A halál jól áll neki*) című filmből,

the music you're hearing is Bach – ezt nem tudom, honnan van, de azért ez is jó példa.

Ezt a példát pedig egy filmben hallottam de sajnos elfelejtettem a címét:

– *Am I interrupting something?* = kb. *Zavarok?*

– *No, I'm just remembering.* = *Nem, csak emlékezem.* (Másszóval a múlton gondolkozom.)

Egy másik szép példa:

For the past few days we've been hearing strange noises. = *Néhány napja furcsa zajokat hallunk.*

Továbbá, amennyiben folyamatot kívánunk kifejezni velük, akkor is általában használhatjuk a folyamatost – ez vonatkozik az alábbi **b)** pontra is.

He is resembling the postman more and more. = Egyre jobban hasonlít a postásra (a gyerek).

I'm loving her more and more. = Egyre jobban szeretem őt.

I'm eating this soup. I'm liking it more and more. = Eszem ezt a levest. Egyre jobban ízlik.

Ilyen esetben azért persze nem kötelező a folyamatos használata, a fenti három példa jó egyszerű jelenben is. (*He resembles the postman more and more. I love her more and more. I like it more and more.*)

b) Az ebben a listában szereplő igék ritkák folyamatos igeidőkben, és akkor is jobbra csak a folyamatos *perfect* igeidőkben szerepelnek: *hate, intend, deserve, astonish, believe, doubt, mean, need, owe, want...*

I've been wanting a Ferrari since I was 5. = Már 5 éves korom óta szeretnék egy Ferrarit.

He's been doubting it for months. = Már hónapok óta kételkedik benne.

Folyamatoknál az **a)**-hoz hasonlóan előfordulhat a folyamatos:

I'm hating/doubting it more and more. = Egyre jobban utálok/kételkedem benne.

c) Ezeknek az igéknek több jelentésük van, és bizonyos jelentésekben használjuk őket folyamatos igeidőkben, más jelentésekben viszont ugyanúgy nem használjuk őket folyamatos igeidőkben, mint az **a)** csoportban levőket: *be, feel, guess, imagine, wish, think, appear, measure, possess, have, see, taste, smell, include, fit, weigh, sound, lack* stb.

Néhány példamondat (amelyik mondat egyszerű jelenben van, azt a jelentést csak egyszerű igeidőben használhatjuk. Amelyik mondat folyamatos jelenben van, abban a jelentésben nyugodtan használhatunk folyamatosat):

You are a boy. = Te fiú vagy.

He is being clever. = Okoskodik.

I feel he is right. = Úgy érzem, igaza van.

I'm feeling fine. = Jól érzem magam.

The shoes fit him. = A cipők jók neki (megfelelő méretűek).

Peter is fitting the washbasin in the bathroom. = Péter a mosdót szereli fel a fürdőszobában.

I guess he isn't there. = Azt hiszem, nincs itt.

You are just guessing. = Te csak találgatsz.

Imagine you are a bird and you are flying. = Képzeld el, hogy egy madár vagy és repülsz.

You're imagining things. = Képzelsz.

I think he's very clever. = Azt hiszem, nagyon okos.

I'm thinking about the problem. = A problémán gondolkodom.

It sounds O.K. = Jól hangzik.

She is sounding the horn. = Dudál/megszólaltatja a dudát.

I have a good book. = Van egy jó könyvem.

Joe is having breakfast. = Joe reggelizik.

It measures 2 meters. = Ez/az kétméteres.

I'm measuring the bed. = Mérem az ágyat (leveszem a méretét).

This soup tastes good. = Jó íze van ennek a levesnek.

I'm tasting the soup. = Kóstolom a levest.

He smells like a wet dog. = Olyan szaga van, mint egy ázott kutyának.

I'm smelling a nice flower. = Egy szép virágot szagolgatok.

He weighs 200 kilos. = 200 kilót nyom.

She is weighing the man. = Méri a férfi súlyát.

d) A „testi érzetet” jelentő igéknél a folyamatos helyett használhatunk egyszerű jelent is (forrás: *A Comprehensive Grammar of the English Language* – 203. oldal – a bibliográfiai adatokat lásd hátul). Ezek az igék:

ache, hurt, tickle, itch, ezenkívül a *feel cold/hot/good/bad/ill* stb.

My leg aches. = Fáj a lábam.

My leg is aching. = Fáj a lábam.

My pinkie is hurting. = Fáj a kisujjam.

My pinkie hurts. = Fáj a kisujjam.